

EUROOPA KESKPANK

EUROOPA KESKPANGA OTSUS,

3. juuni 2004,

Euroopa Pettustevastase Ameti poolt läbiviidava Euroopa Keskpanga uurimise tingimuste kohta seoses Euroopa ühenduste finantshuve kahjustava pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse tõkestamisega ja Euroopa Keskpanga personali töölepingu tingimuste muutmiseks

(EKP/2004/11)

(2004/525/EÜ)

EUROOPA KESKPANGA NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrust (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) poolt teostatava uurimise kohta,⁽¹⁾ eelkõige selle artikli 4 lõikeid 1 ja 6,

võttes arvesse Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja, eelkõige selle artikleid 12.3 ja 36.1,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga (EKP) üldnõukogu kaasabi kooskõlas põhikirja artikli 47.2 viienda taandega,

võttes arvesse EKP personalikomitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) Määrus (EÜ) nr 1073/1999 (edaspidi "OLAF määrus") sätestab, et Euroopa Pettustevastane Amet (edaspidi "amet") peab algatama ja läbi viima pettust käsitleva haldusjuurdluse (edaspidi "siseuurimine") institutsioo-

nides, asutustes, ametites ja ametkondades, mis on asutatud EÜ ja Euratomi asutamislepinguga või nende alusel võitluseks Euroopa ühenduste finantshuve kahjustava pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevusega. OLAF määruse kohaselt võib siseuurimine puudutada tõsiseid asjaolusid seoses ametiülesannete täitmisega, näiteks kohustuste eiramist nende institutsioonide, asutuste, ametite ja ametkondade personali liikmete poolt, mis võib kaasa tuua distsiplinaar- või kriminaalmenetluse, või seoses samaväärse kohustuste mittetäitmisega institutsioonide ja asutuste liikmete poolt, ametite ja ametkondade juhtide poolt või institutsioonide, asutuste, ametite või ametkondade personali liikmete poolt, kelle suhtes ei kohaldata Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirju või muude töötajate töölepingu tingimusi (edaspidi "personalieeskirjad").

(2) EKP osas on vastavad ametialased ülesanded ja kohustused, eelkõige ametialase tegevuse ja ametisaladusega seonduvad kohustused, sätestatud a) Euroopa Keskpanga personali töölepingu tingimustes; b) Euroopa Keskpanga ametieeskirjades; c) töölepingu tingimuste I lisas lühiajalise töösuhte tingimuste kohta; d) Euroopa Keskpanga lühiajalise töösuhte eeskirjades; ning täiendavad juhised on antud e) Euroopa Keskpanga tegevusjuhistes⁽²⁾ ja f) EKP nõukogu liikmete tegevusjuhistes⁽³⁾ (edaspidi ühiselt "EKP töölepingu tingimused").

⁽²⁾ EÜT C 76, 8.3.2001, lk 12.

⁽³⁾ EÜT C 123, 24.5.2002, lk 9.

⁽¹⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

- (3) OLAF määruse artikli 4 lõikes 1 sätestatakse, et seoses Euroopa ühenduste finantshuve kaitse ning pettuste ja muu Euroopa ühenduste finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse vastase võitlusega teostab amet institutsioonides ja asutustes haldusuurimist; artikli 4 lõikes 6 sätestatakse, et iga institutsioon või asutus peab vastu võtma otsuse vastavalt reeglitele, "mis käsitlevad: a) institutsioonide ja asutuste liikmete, juhtide, ametnike ja teiste teenistujate kohustust teha koostööd ameti teenistujatega ning anda neile informatsiooni; b) ameti töötajatele ettenähtud sisejuurdluste toimetamise korda ja sisejuurdlustega seotud asjaomastele isikutele tagatud õigusi". Kooskõlas ühenduse kohtupraktikaga võib amet algatada uurimise ainult piisavalt tõsiste kahtluse alusel.⁽¹⁾
- (4) OLAF määrus sätestab (artikli 4 lõike 1 teine lõik), et siseuurimist tuleb teostada lepingute õigusnormide alusel, eelkõige Euroopa ühenduste eesõiguste ja puutumatus protokollil alusel, ja arvestades personalieeskirju. Ameti siseuurimise suhtes kohaldatakse ka Euroopa Liidu lepingu artikli 6 lõiget 2 ja muid liikmesriikidele ühiseid Euroopa Kohtu poolt tunnustatud põhimõtteid ja põhiõigusi, nagu näiteks õigusabi konfidentsiaalsus (*legal privilege*).
- (5) Siseuurimine teostatakse OLAF määruses sätestatud korras ja kooskõlas vastava institutsiooni, asutuse, ameti või ametkonna poolt rakendamiseks vastu võetud otsusega. Vastava rakendusotsuse vastuvõtmisel lasub EKP-l kohustus põhjendada siseuurimise mis tahes piiranguid, mis mõjutavad EKP-le asutamislepingu artiklitega 105 ja 106 pandud eriülesandeid ja kohustusi. Need piirangud peaksid tagama ühelt poolt EKP teatava teabe konfidentsiaalsuse ja teiselt poolt rakendama seadusandja tahet tõhustada pettusevastast võitlust. Vastavatest eriülesannete ja kohustustest erinevatel juhtudel tuleks EKPd ka käesoleva otsuse eesmärgil käsitleda teiste ühenduse institutsioonide ja asutustega sarnase avalik-õigusliku üksusena.
- (6) Erandjuhtudel võib EKP ülesannete täitmiseks tema valduses oleva teatava konfidentsiaalse teabe levitamine väljaspool EKPd oluliselt kahjustada EKP tegevust. Sellistel juhtudel võtab ametile teabele juurdepääsu võimaldava või teabe edastamist käsitleva otsuse vastu EKP juhatuse.
- (7) Käesolev otsus võtab arvesse, et EKP nõukogu ja üldnõukogu liikmed, kes pole ühtlasi EKP juhatuse liikmed, täidavad lisaks oma EKPS ülesannetele ka siseriiklikke ülesandeid. Vastavate siseriiklike ülesannete täitmine toimub siseriikliku õiguse alusel, mis jääb ameti siseuurimise ulatusest välja. Seetõttu on käesolev otsus kohaldatav ainult vastavate isikute selle ametitegevuse suhtes, mis toimub nende EKP juhtorganite liikme pädevuses. Ulatuses, milles ameti siseuurimine võiks puudutada EKP üldnõukogu liikmeid, on käesoleva otsuse koostamisel vastavate liikmetega konsulteeritud.
- (8) Põhikirja artikkel 38.1 sätestab, et EKP juhtorganite liikmed ja personal ei tohi isegi pärast oma ametikohustuste lõppemist avalikustada ametisaladuse pidamise kohustuse alla kuuluvat teavet. OLAF määruse artikkel 8 kohaselt kohaldatakse ametile ja tema töötajatele samu konfidentsiaalsuse ja ametisaladuse tingimusi, nagu kohaldatakse EKP personalile põhikirja ja EKP töölepingu tingimuste alusel.
- (9) OLAF määruse artikli 6 lõike 6 kohaselt annavad siseriiklikud pädevad ametiasutused ametile tema EKP uurimises abi kooskõlas siseriiklike õigusnormidega. Saksa Liitvabariigi valitsus ja EKP on 18. septembril 1998 allkirjastanud asukoha lepingu,⁽²⁾ mis rakendab Euroopa ühenduste eesõiguste ja puutumatus protokollil EKP suhtes ja milles sisalduvad sätted EKP ruumide, arhiivide, teadete puutumatus kohta ja EKP juhatuse liikmete diplomaatiliste eesõiguste ja puutumatus kohta.

⁽¹⁾ Kaasus C-11/00 Euroopa Ühenduste Komisjon vs Euroopa Keskpank, (2003) ECR I-7147.

⁽²⁾ Riigi Teataja (Bundesgesetzblatt) nr 45, 1998, 27.10.1998 ja nr 12, 1999, 6.5.1999.

- (10) OLAF määruse artikli 14 kohaselt võivad kõik Euroopa ühenduste ametnikud ja teised teenistujad esitada personalieeskirjade artikli 90 lõikes 2 sätestatud korras ameti direktorile kaebuse ameti poolt sisejuurdluste käigus tehtud neid negatiivselt mõjutava toimingu kohta. Analoogia põhjal kohaldatakse sama korda kaebuste suhtes, mis esitati ameti direktorile EKP personali või EKP otsuseid tegeva organi liikmete poolt ja vastavate kaebuste kohta tehtud otsuste suhtes kohaldatakse personalieeskirjade artiklit 91,

ON OTSUSTANUD JÄRGMIST:

Artikkel 1

Kohaldamise ulatus

Käesolevat otsust kohaldatakse:

- EKP nõukogu ja üldnõukogu liikmetele seoses nende tegevusega vastavate otsuseid tegevate organite liikmetena,
- EKP juhatuse liikmetele,
- EKP nõukogu või üldnõukogu koosolekul asendusliikmena või saatva isikuna osalevatele isikutele, kes on riikide keskpankade juhtorganite liikmed või personali liikmed ja osalevad selles pädevuses,

(edaspidi koos viidatud kui "otsuseid tegevate organite osalised"), ja

- EKP alalisele ja ajutisele personalile, kelle suhtes kohaldatakse EKP töölepingu tingimusi,
- isikutele, kes töötavad EKP jaoks töölepingust erineval alusel nende EKP tööga seonduvates asjades,

(edaspidi koos viidatud kui "EKP töötajad").

Artikkel 2

Ametiga koostöö tegemise kohustus

Ilma et see piiraks asutamislepingu, Euroopa ühenduste eesõiguste ja puutumatus protokoll ning põhikirja asjakohaste sätete kohaldamist ning OLAF määruses ja käesoleva otsuse normidega sätestatud korras, peavad otsuseid tegevate organite osalised ja EKP töötajad siseuurimist teostavate ameti töötajatega tegema igakülgselt koostööd ja osutama uurimiseks vajalikku mis tahes abi.

Artikkel 3

Ebaseadusliku tegevuse kohta teabe andmise kohustus

1. Kui EKP töötajad saavad teada tõenditest, millest saab eeldada võimalikku Euroopa ühenduste finantshuve kahjustavat pettust, korruptsiooni või muud ebaseaduslikku tegevust, või tõsistest asjaoludest, mis mõjutavad kõnealuseid finantshuve ja on seotud ametiülesannete täitmatajätmisega, näiteks EKP töötaja või otsuseid tegevate organite osaliste kohustuste täitmata jätmise, mis võib kaasa tuua distsiplinaar- või kriminaalmenetluse, peavad nad viivitamata vastavad tõendid esitama kas sisekontrolli direktorile, oma tegevusvaldkonna kõrgemale juhile või oma tegevusvaldkonna eest vastutavale juhatuse liikmele. Nimetatud isikud edastavad tõendid viivitamata sekretariaadi ja keeleteenuste peadirektorile. Käesolevas artiklis osutatud teavet andnud EKP töötajaid ei tohi mitte mingil juhul kohelda ebaõiglaselt või diskrimineerivalt.

2. Otsuseid tegevate organite osalised, kes saavad teada lõikes 1 osutatud tõenditest, teatavad sellest sekretariaadi ja keeleteenuste peadirektorile või EKP presidendile.

3. Kui sekretariaadi ja keeleteenuste peadirektor või asjakohastel juhtudel EKP president saab tõendid kooskõlas lõikega 1 või 2, peab ta need kooskõlas käesoleva otsuse artikliga 4 esitama viivitamata ametile ja teavitama sisekontrolli direktorit või asjakohastel juhtudel EKP presidenti.

4. Juhul kui EKP töötajal või otsuseid tegevate organite osalisel on kindlad tõendid, et kahtlustada pettuse, korruptsiooni või muu ebaseadusliku tegevuse olemasolu lõike 1 mõttes, ja samas on tal ka põhjust arvata, et eespool toodud lõigetes ettenähtud kord takistaks sellel konkreetsel juhul vastavast tõendist ametile kohast teatamist, võivad nad teatada vahetult ametile, kohaldamata artiklit 4.

Artikkel 4

Koostöö ametiga tundliku teabe osas

1. Erandjuhtudel, kui teatava teabe levitamine väljaspool EKPd võiks oluliselt kahjustada EKP tegevust, võtab EKP juhatuse vastu otsuse ametile juurdepääsu võimaldamise kohta vastavale teabele või vastava teabe edastamise kohta. See kehtib teabe kohta, mis käsitleb rahapoliitilisi otsuseid või välisreservide haldamisega seotud toiminguid ja valuutaturgudele sekkumist, kui vastava teabe vanus on alla ühe aasta, EKP poolt usaldatavusnõuete järelevaatajatelt saadud finantssüsteemi või üksikute krediidiasutuste stabiilsust käsitlevate andmete kohta või euro pangatähtede turvaelementide ja tehniliste omaduste teabe kohta.

2. Mis tahes vastav juhatuse otsus võtab arvesse kõiki asjakohaseid aspekte, näiteks ameti poolt uurimiseks nõutud teabe tundlikkuse aste; selle tähtsus uurimise jaoks ja kahtluste raskus vastavalt ameti, EKP töötaja või otsuseid tegevate organite osalise poolt EKP-le antud hinnangule; ja EKP edasise tegevusega seotud riski aste. Juhul kui juurdepääsu ei võimaldata, peab otsust põhjendama. Andmete osas, mida EKP saab usaldatavusnõuete järelevaatajatelt finantssüsteemi või konkreetse krediidasutuse stabiilsuse kohta, võib EKP juhatuse otsustada juurdepääsu võimaldamise, kui vastav usaldatavusnõuete järelevaataja ei loe asjaomase teabe avaldamist finantssüsteemi või konkreetse krediidasutuse jaoks riskantseks.

3. Erandjuhtudel, mis käsitlevad EKP teatava valdkonnaga seotud teavet, mis on samaväärne lõikes 1 osutatud teabe liikide tundlikkusega, võib EKP juhatuse otsustada, et vastavale teabele ei võimaldata ametile ajutiselt juurdepääsu. Lõiget 2 kohaldatakse otsuste suhtes, mille kehtivusaeg on kuni 6 kuud. Seejärel võimaldatakse ametile juurdepääs kõnealusele teabele, kui EKP nõukogu ei ole vahepeal käesolevat otsust muutnud, lisades vastava teabe liigi lõikega 1 hõlmatud teabe liikidele. EKP nõukogu peab osutama käesoleva otsuse muutmise põhjustele.

Artikkel 5

EKP kaasabi siseuurimises

1. EKP siseuurimise algatamisel annab EKP turvalisuse eest vastutav juht ameti esindajatele juurdepääsu EKP ruumidesse ja nad peavad esitama kirjaliku volituse, mis osutab nende isikule ning nende ametinimetusele ameti esindamisel, ja ameti direktori poolt välja antud kirjaliku volituse, mis osutab uurimise objektile. Viivitamata informeeritakse presidenti, asepresidenti ja sisekontrolli direktorit.

2. Sisekontrolli direktor osutab ametile kaasabi uurimise korraldamisel.

3. EKP töötajad ja otsuseid tegevate organite osalised esitavad uurimist teostavatele ameti esindajatele mis tahes nõutud teabe, kui nõutud teave ei ole tundlik artikli 4 mõttes, millisel juhul otsustab EKP juhatuse. Sisekontrolli direktoraat arhiveerib kogu edastatud teabe.

Artikkel 6

Huvitatud poolte teavitamine

1. Juhul kui EKP töötaja või otsuseid tegeva organi osalise suhtes tõusetuvad kahtlused, teavitatakse huvitatud poolt sellest kiiresti, kuid mitte uurimist kahjustaval viisil. Igal juhul ei tohi teha lõplikku otsust, mis osutaks uurimise lõppedes EKP töötaja

või otsuseid tegeva organi osalise nimele, ilma et huvitatud pool oleks saanud väljendada oma arvamust neid puudutavate asjaolude osas, sealhulgas mis tahes tõendite osas, mis on nende vastu. Huvitatud pooltel on õigus ütlushiite mitte anda, hoiduda enese inkrimineerimisest ja kasutada isiklikku õigusabi.

2. Juhul kui uurimiseks on hädavajalik täielik saladuses hoidmine ja uurimismenetluste kasutamine, mis jäävad riikliku kohtuvõimu pädevusse, võib kokkuleppel presidendi või asepresidendiga piiratud ajaks peatada kohustuse ära kuulata EKP töötaja või otsuseid tegeva organi osalise poolt väljendatud seisukoht.

Artikkel 7

Teave edasiste meetmeteta jäänud uurimise lõpetamise kohta

Juhul kui pärast siseuurimist ei saa kahtlustatud EKP töötajat või otsuseid tegeva organi osalist süüdistada, tuleb siseuurimine lõpetada ameti direktori otsusel ilma täiendavaid meetmeid võtmata ja ta teatab sellest asjaomasele EKP töötajale või otsuseid tegeva organi osalisele kirjalikult.

Artikkel 8

Puutumatuses loobumine

Mis tahes siseriikliku politsei või kohtuvõimu puutumatuses loobumise taotlus seoses EKP töötaja või EKP juhatuse, nõukogu või üldnõukogu liikme võimalikel Euroopa ühenduste finantshuve kahjustava pettuse, korruptsiooni või mis tahes muu ebaseadusliku tegevuse juhtudel edastatakse ameti direktorile arvamuse andmiseks. EKP president või asepresident otsustab EKP töötajate puutumatuses küsimuse ja EKP nõukogu otsustab EKP juhatuse, nõukogu või üldnõukogu liikmete puutumatuses küsimuse.

Artikkel 9

EKP personali töölepingu tingimuste muutmine

EKP personali töölepingu tingimusi muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 4 punktis a lisatakse teise lause järele järgmine lause:

“Otsuse EKP/2004/11 sätted Euroopa Keskpanga uurimise kohta Euroopa Pettustevastase Ameti poolt seoses Euroopa ühenduste finantshuve kahjustava pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse tõkestamisega ja Euroopa Keskpanga töölepingu tingimuste muutmise kohta on nende suhtes siduvad.”

2. Artikli 5 punkti b sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

“b) Juhul kui otsuse EKP/2004/11 sätted Euroopa Keskpanga uurimise kohta Euroopa Pettustevastase Ameti poolt seoses Euroopa ühenduste finantshuve kahjustava pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse tõkestamisega ja Euroopa Keskpanga personali töölepingu tingimuste muutmise kohta ei näe ette teisiti, ei ole personali liikmetel ilma juhatuse eelneva loata lubatud:”.

Artikkel 10

EKP personali töölepingu tingimuste I lisa muutmine

EKP töölepingu tingimuste I lisa muudetakse lühiajalise töösuhte osas järgmiselt.

1. Artiklis 4 lisatakse teise lause järele järgmine lause:

“Otsuse EKP/2004/11 sätted Euroopa Keskpanga uurimise kohta Euroopa Pettustevastase Ameti poolt seoses Euroopa ühenduste finantshuve kahjustava pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse tõkestamisega ja Euroopa Keskpanga töölepingu tingimuste muutmise kohta on nende suhtes siduvad.”

2. Artikli 10 lõike b sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

“b) Juhul kui otsuse EKP/2004/11 sätted Euroopa Keskpanga uurimise kohta Euroopa Pettustevastase Ameti poolt seoses Euroopa ühenduste finantshuve kahjustava pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse tõkestamise ja Euroopa Keskpanga personali töölepingu tingimuste muutmise kohta ei näe ette teisiti, ei ole lühiajalise töölepinguga töötajatel ilma juhatuse eelneva loata lubatud:”.

Artikkel 11

Lõppsäte

Käesolev otsus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamisele järgneval päeval.

Frankfurt Maini ääres, 3. juuni 2004

EKP president

Jean-Claude TRICHET